

ทนายงานวิจัยเภสัชศาสตร์

โดย บ้านหญิงใหญ่

ปีการศึกษา 2561 ฉบับที่ 3/2562

ครีมทาสนเท้า

ปัญหาส้นเท้าแตกเป็นปัญหาที่พบบ่อยในปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผิวหนังบริเวณส้นเท้าโดยเริ่มมีรูพรุน และมีความยืดหยุ่นลดลง จึงไม่สามารถรักษาความชุ่มชื้นไว้ได้ ผิวบริเวณส้นเท้าจึงเริ่มแห้งและหนาขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดทำให้ผิวหนังนี้แห้งและแตก เกิดเป็นบาดแผล ซึ่งก่อให้เกิดความเจ็บปวดและอาจติดเชื้อตามมา ปัญหานี้ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในช่วงอุณหภูมิต่ำ (ฤดูหนาว) หรืออากาศแห้ง ภาวะร่างกายขาดน้ำ ลักษณะรองเท้าที่สวมใส่ โดยเฉพาะรองเท้าแตะ รองเท้าเปิดส้น หรือเดินด้วยเท้าเปล่าเป็นเวลานาน รวมถึงการอาบน้ำหรือแช่น้ำร้อนเป็นเวลานาน เป็นต้น

เนื่องจากปัญหาส้นเท้าแตก อาจทำให้สูญเสียบุคลิกภาพและปัญหาด้านสุขภาพอื่นๆตามมา ดังนั้นควรป้องกันการเกิดปัญหาส้นเท้าแตกด้วยการเติมน้ำเป็นประจำทุกวัน ใส่รองเท้าหุ้มส้น และทาครีมเพื่อให้เกิดความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ซึ่งครีมที่ช่วยบำรุงและรักษาส้นเท้าแตกในปัจจุบันมีหลายชนิด ได้แก่ ครีมยูเรีย วาสลีน ครีมสมุนไพรมัน เป็นต้น ครีมบำรุงส้นเท้าพัฒนาจากสมุนไพรมันเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากมีความปลอดภัยและเป็นการเพิ่มมูลค่าสมุนไพรมันท้องถิ่น ซึ่งสมุนไพรมันที่มีรายงานการพัฒนาเป็นครีมทาสนเท้ามีหลายตัว เช่น เปลือกกล้วย มะขามป้อม และสับปะรด เป็นต้น สมุนไพรมันที่มีฤทธิ์เป็น antioxidant ที่ช่วยลดการเสื่อมสภาพของเซลล์

ใบบัวบก เป็นสมุนไพรมันชนิดหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากที่มีสารสำคัญ asiaticoside ซึ่งเป็นสารในกลุ่ม glycoside มีฤทธิ์เป็น antioxidant และยังช่วยเร่งการสร้างคอลลาเจน ช่วยกระตุ้นให้แผลสมานเร็วขึ้น นอกจากนี้ยังมีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียและเชื้อราในกลุ่ม dermatophyte จากคุณสมบัติดังกล่าวของใบบัวบกทางคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาครีมบำรุงส้นเท้าจากใบบัวบก พบว่าหลังจากใช้ครีมบำรุงส้นเท้าจากใบบัวบกเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ทำให้ผิวหนังบริเวณส้นเท้าของอาสาสมัครมีความชุ่มชื้น (moisture content) ความหนาของผิวหนังและรอยแตกของผิวหนังบริเวณส้นเท้าลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ครีมบำรุงส้นเท้าจากใบบัวบก และออกจำหน่ายสู่ท้องตลาดโดยใช้ชื่อผลิตภัณฑ์ว่า “ Heel care cream ” ภายใต้ชื่อการค้าของ “Serswu”

(a) ก่อนการใช้ครีมสมุนไพรมันบำรุงส้นเท้า

(b) หลังการใช้ครีมบำรุงส้นเท้าจาก

จากใบบัวบก

ใบบัวบกเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ที่ 6

เอกสารอ้างอิง : ญัฐบุณย์ ดันตระหนักวงศ์, ทิพย์รัตน์ นาคพันธ์ุ, พัชรวีร์ นันทธนะวานิช, สภาพร นิมกุลรัตน์และชญาณิศ ศรชัยธวัชวงศ์. การพัฒนาสูตรตำรับครีมสมุนไพรมันทาสนเท้าจากใบบัวบก.[ปริญญาานิพนธ์ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. กรุงเทพมหานคร: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2552.